

РЕЦЕНЗИЯ

на доц. Михайл Живков Георгиев, доктор - член на научно жури

за качествата на дисертационния труд

„Влияние на някои психологични особености на студенти-
спортисти върху чуждоезиковото им обучение”

на докторанта Лилия Крумова Дончева

Дисертационният труд на Лилия Дончева е положително явление. Той поддържа високото ниво на научноизследователската работа в катедра „Психология, педагогика и социология”.

Дисертацията е напълно завършен научен труд. Самата дисертация и начинът на работа на Лилия Дончева може да се определи като задълбочен, отговорен и безкомпромисен. Всичко това се отнася, както за теоретичното изследване, така и за експерименталната част на дисертацията.

Основната идея на дисертацията е да се разкрият психолого-педагогическите фактори, чрез които да се оптимизира процеса на обучение в чужд език.

Теоретичното изследване е впечатляващо. Авторът представя кратка история на чуждоезиковото обучение, различните методи - техните предимства и недостатъци, различни подходи и процедури, чрез които то се реализира.

Значимо място в теоретичната част заема проблемът за психологическите аспекти на чуждоезиковото обучение. Разкрива се същността на стреса и тревожността в процеса на обучение. Анализът се базира на утвърдените и водещи концепции на Кокс и Маккай, на Лазарус и МакГрат. Върху анализа на тревожността, като компонент в процесуалните характеристики на стреса, авторът прави извод, че тревожността е причина за проявата на т. нар. „езикова бариера”. Това налага, педагогът да търси начини за намаляване и преодоляване на чувството за тревожност. Друг съществен извод е, че основните фактори

за успешно овладяване на чужд език са самоувереността и ниската когнитивна тревожност, интересите и мотивацията на студентите.

Върху основата на теоретичния анализ са изведени хипотезата, целта и задачите на изследването. Те са диференцирани, ясно и точно формулирани. За целите на емпиричното изследване са адаптирани за български условия:

- Скала за измерване на тревожността при чуждоезиково обучение;
- Тест за измерване на нагласите и мотивацията за изучаване на чужд език;
- Анкета за проучване на значимите стрес-фактори при баскетболисти, адаптирана към обучението по чужд език.

Използвани са и методиките: Скала на Spielberger за установяване на нивата на личностната и ситуативната тревожност; Анкетна карта за определяне на специфичните потребности на студентите-спортисти в областта на чуждоезиковото обучение, разработена специално за целите на настоящето изследване, а така също е осъществено и педагогическо наблюдение на поведенческата активност на студентите в естествените условия на учебната дейност.

Към емпиричните данни са приложени адекватни статистически методи за разкриване степента на изразеност на изследваните променливи, на връзките и взаимозависимостите между тях, за наличието на значими разлики по отношение на групиращите променливи. Анализът на резултатите е прецизен, обяснителен, задълбочен. Авторът не само представя получените резултати, а търси отговор, защо са получени съответните стойности, което не се открива в много дисертации. Към анализа на резултатите от изследване е приложен специфичен подход. Всеки раздел завършва с обобщен анализ, което е оригинално и би трябвало да намери място в следващи дисертационни трудове.

Върху основата на получените резултати авторът разработва специфичен метод за чуждоезиково обучение със студентите от Национална спортна академия. Основно място в него заемат методите за

повишаване на вътрешната регулация на поведението на студентите. Този специфичен метод е сред основните приноси на дисертационния труд.

Резултатите от изследването потвърждават тезата на автора, че по-високото ниво на тревожност при студентите-спортисти е свързано с по-високи резултати от тяхното обучение по чужд език. То предизвиква повишена мобилизация, концентрация на вниманието, по-голяма настойчивост и адекватни на изискванията усилия, както и повишена мотивация за по-успешно представяне.

Основни приноси на дисертационния труд:

- широко обхватно и задълбочено теоретично изследване, чрез системно-структурен и сравнителен анализ, на основните подходи, проблеми и трудности в обучението по чужд език;
- адаптиране за български условия на методиките:
 - Скала за измерване на тревожността при чуждоезиково обучение;
 - Тест за измерване на нагласите и мотивацията за изучаване на чужд език;
- разработване на анкетна карта за определяне на специфичните потребности на студентите-спортисти в областта на чуждоезиковото обучение;
- разработване и апробиране на специфичен метод за чуждоезиково обучение със студентите от Национална спортна академия.

Качествата на дисертационния труд са несъмнени. Той е с висока теоретична и подчертано практическа стойност. Разработен е задълбочено, прецизно и с висока научна добросъвестност. Считаю, че напълно отговаря на необходимите критерии за присъждане на научната степен „доктор” на Лилия Крумова Дончева.

28.08.2013 г.

Рецензент:

(доц. М. Георгиев)